ZEITUNGSDRUCKSACHE)

Рік II. ч. 177. (332) Середа, 13. серпня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Успішний хід воєнних дій на Сході

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 13. 8. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Операції на східньому фронті далі розгортаються успішно.

Боєві літаки бомбардували минулої ночі військові обекти в Москві та кілька важних залізничих вузлів. Німецькі літаки спричинили великі пожежі і нагальні вибухи між залізничими обектами.

Німецькі швидкобіжні човни заатакували вночі на 11. 8. підчас удару на британське побережжя британський конвойований транспорт, якого сильно пильнували контрторпедовці. Без огляду на важкі атмосферичні умовини і сильну оборону, вони вдарили в саму середину конвою та затопили один озброєний торговельний корабель містоти 6000 тон. Над Атлянтійським побережжям один човен воєнної фльоти, якого вживають до нищення загород, зістрілив один британійський боєвий літак.

На Атлянтику на захід від Кадіксу німецький боєвий літак знищив один корабель-цистерну містоти 8.000 тон.

Передостанньої ночі німецькі боєві літаки заатакували пристань у Суезі. Саме тоді вони важко поцілили 2 великі торговельні кораблі.

Вночі на 12. 8. британійські літаки скинули бомби в західній Німеччині. У кількох місцевостях, голов. чином у Дуїзбурзі, вони знищили або ушкодили деякі будинки. Совітські літаки намагалися безпляново заатакувати північно-східню Німеччину, але їх зусилля залишилися без будьякого виcліду.

V НІМЕЧЧИНА ПЕРЕМАГАЄ НА ВСІХ ФРОНТАХ !

Безупинні та успішні летунські дії

в тереновій боротьбі на Сході

БЕРЛІН, 13. 8. — Сильні частини німецького летунства інтервенювали 10. 8. з надзвичайним успіхом у тереновій боротьбі сухопутніх військ на Сході. Безупинними хвилями атакували боєві спадні й ловецькі літаки становища совітської артилерії, гнізда скорострілів, повзи, механічні поїзди та зосередження ворожих частин. У районі між озером Ільмен і заливом Нарви німецькі літаки знищили 10 совітських повзів, 225 вантажників та 27 гармат. Крім цього вибили з рейок та поважно ушкодили кілька поїздів, при чому знищили або розбили бомбами та іншою летунською зброєю більшу кількість паровозів. У всіх цих операціях большевики потерпіли криваві втрати. У звязку з тими діями вивязалися дуже гострі летунські бої, в яких німці зістрілили 54 совітські літаки. Німці втратили всього 4 літаки.

4000 большевиків згинуло

на перехресті шляхів

ПОВНЕ ВИНИЩУВАННЯ СОВІТСЬКИХ ЧАСТИН.

БЕРЛІН, 13. 8. — Підчас успішних випадів німецьких боєвих частин в Україні німці захопили в полон багато красноармійців, серед яких є команданти двох совітських стрілецьких корпусів разом із їхніми штабами та два команданти дивізій. Є щораз більше доказів, що ліквідація переслідуваних в Україні совітських відділів зближається нестримно. На одному тільки перехресті битих шляхів знайшли 4.000 вбитих большевиків. Крім того вони мають величезні втрати в усякого рода зброї.

Совітські бомби на найгарнішу катедру в Порво

БЕРЛІН, 13. 8. — Одному совітському літакові вдалося долетіти над фінське місто Порво над Фінським заливом і скинути бомбу на катедру, яку важко ушкодив. Ця катедра збудована ще в 1414—1418 рр. і є одною з найгарніших монументальних будівель середньовіччя в північній Європі.

—o—

За цивільну відвагу

ДЕЩО ПРО НАШІ ХИБИ І ЗАВДАННЯ.

Краків, 12. серпня 1941.

З народами буває так, як і з людськими одиницями. Їх значення і повага залежні від уміння відповідно поводитися і ставити свої справи. Але тому, що народи складаються з одиниць і діють через поодинокі одиниці, про вартість і значіння народів рішають їх провідники. Між прикметами, необхідними для кожного провідника, одно з перших місць займає цивільна або громадянська відвага, цебто вміння скрізь і завсіди ясно й гідно ставити свої справи та висловлювати свої переконання або погляди в такий спосіб, який не залишає ніякого сумніву в тому, що дана одиниця вміє за них постояти навіть найбільшою жертвою свойого особистого добра.

Назагал там, де буває цивільна відвага в громадянському й політичному житті, там майже нема місця ні для рабського плазунства, ні для революційного бунтарства. Громадське і політичне життя, сперте на цивільній відвазі, характеризує своєрідна рівновага між тими, що правлять і між тими, якими правлять. У протилежности до того там, де нема цивільної відваги, де взагалі не привикли шанувати чужих поглядів і переконань і де тому мало хто має відвагу їх висловлювати, громадянське життя зводиться до того, що правляча верхівка панує зовсім необмежено та безоглядно і таким чином поневолює все громадянство. Замість цивільної відваги ясно й відкрито висловлювати свої думки й переконання, тут існує змагання по рабськи скривати свої справжні думки, замість у безпосередньому змаганні боронити своє відмінне становище, тут приходить рабське глибокопритаєне невдоволення, що проявляється в нарікуваннях поза очі і яке в остаточному свойому процесі ніколи до нічого іншого не може довести, як тільки до глухого й похмурого бунту, до того, що колись одного дня ті, якими по рабськи правили, повстають проти своїх правителів і винищують їх при помочі грубої сили й насильства. Так приходить до того, що загально називається революцією. Клясичним зразком країни, де прогнали і проганяли з громадянського і політичного життя цивільну відвагу, була колишня Росія, але режимом, що взагалі не допускав ніякої цивільної відваги, стала щойно большевицька система. Тому, як у давній Росії не було ніякої змоги на еволюційний розвиток, таксамо і большевизм аж до наших днів залишився таким безоглядним насильством над волею і думкою мільйонів, яким він був у жовтні 1917 р. Зате західня Европа доказує цілим своїм історичним розвитком і всіми підставами свойого збірного життя, що вона виросла й тримається цивільною відвагою, яка є більше або менше прикметною рисою кожного европейця.

Щоб не попасти в непорозуміння — не слід змішувати цивільної відваги з воєнною або військовою. Всі ті мільйони московського селянства, що по рабськи спускали голови перед найменшим представ-

ником влади, були підчас війни інколи дуже добрими вояками, йшли до бою з повною погордою до смерти, словом зовсім не боялися пожертвувати своїм життям. Зате, коли в мирних часах прийшлося їм піти до якогось уряду, то вони це робили дуже нерадо і з почуттям якогось внутрішнього побоювання. І коли вже врешті такий заляканий „громадянин" приходив до містечка — до уряду, то заки ввійшов на його поріг, нераз оглянувся поза себе і ще постояв хвилину, щоб тільки ще дещо відсунути зустріч із владою.

Врешті треба завважити, що таксамо, як на світ приходять активні й пасивні люди, таксамо вже від самої природи одні відзначаються цивільною відвагою, інші або її не мають, або мають замало. Тому, хоч цивільної відваги нікому не можна дати коли він її не має в крові, проте є умовини такі, які сприяють розвиткові цивільної відваги й такі, що її роблять просто неможливою. Назагал цивільну відвагу помагають плекати такі установи, як церква, приватна власність і звязана з нею матеріяльна незалежність та державні гарантії загальної і особистої безпеки та свободи.

Ми, на жаль, не відзначаємося надто великою відвагою, хоч одночасно з тим ніхто нам не всилі відмовити військової відваги. Українці були найкращими частинами старої російської і дуже добрими військовими частинами к. австрійської армії. Українські галицькі частини підчас світової війни тримали в найгірших умовинах майже ввесь італійський фронт. При помочі українських волинських полків Пілсудський у 1926 р. захопив Варшаву й панування в б. Польщі, українськими полками намагався польський провід здержати в вересні 1939 р. нестримний похід німецької армії. Але одночасно з тим ті, що на фронті могли захоплювати своєю холоднокровністю і відвагою, іноді довго вистоювали по коридорах різних установ, заки відважилися взятись за клямку та ввійти до середини. Що ж тут говорити про те, щоби висловлювати свої думки та їх зуміти оборонити!

Границя між Сходом і Заходом, яка проходить по нашому живому тілі, має своє значіння і під тим оглядом. Східня частина України, що попала в московську неволю, поражена тією хворобою більше. Західня частина України, що завдяки сприятливим умовинам опинилася за австрійських часів у смузі впливів европейського Заходу, виявляла і виявляє значно кращий стан і під оглядом цивільної відваги. Але навіть тут, без огляду на майже столітнє громадянське самостійне життя, тієї цивільної відваги ми мали й маємо замало в відношенні до тих завдань, які стояли й стоять перед нами. Причини цього явища треба шукати в тому, що довгими століттями ми не мали своєї державної організації, а тим самим не мали тієї єдиної школи громадянського виховання, якою є власне самостійне, практичне, політичне життя. Дальшою причиною такого стану є те, що більшість нашого громадянства складається з селянства, яке не перейшло через століття панщини, яка ніяк не сприяла розвиткові цивільної відваги в селянській масі. Інтелігенція селянського походження не могла відразу психічно перемінитися з тим, як діставала шкільний диплом і одягала міський одяг, бо цивільна відвага — це перш усього твір раси. Його одідичується й тому цивільної відваги, так само як і такту, годі навчитися з книжок або виробити в собі шляхом розумових міркувань. Та поруч цього розвиткові цивільної відваги серед нашої інтелігенції не сприяла також її вічна матеріяльна залежність — все одно: чи від чужих, чи від своїх. В імя фізичного існування з дня на день, неодин „із тактичних мотивів" не висловлював і тим більше не обороняв своїх поглядів. Такий некорисний наш стан під тим оглядом частинно рівноважило старе жонате греко-католицьке духовенство, що не в одному випадку сягало своїми початками не тільки українських шляхецьких або боярських, але й навіть княжих родів. Воно довгий час було нашою єдиною провідною верствою, розпоряджало деякою розмірною матеріяльною незалежністю, встигло витворити свою власну культуру й свій власний побут та було в Галичині чимось у роді тієї шляхецько-боярської верстви, якої нас позбавили історичні вороги. Але сьогодні вже треба рахуватися з тим, що й та верства обмежена в свойому існуванні й що колись її також не стане. Врешті 20-літнє панування большевиків на Східній і майже 2-літнє на Західній Україні значно погіршило цей стан своїм режимом кривавого й безоглядного терору.

Сьогодні справа цивільної відваги стає для нас може більше актуальна, як колинебудь досі. Завдяки історичним подіям, започаткованим 22. червня 1941 р., знову вхоДимо в безпосередній і тісний звязок із европейським Заходом, який репрезентує Німеччина. Це вимагає від нас перш усього відповідного західньо-европейського відношення до життя взагалі, а до громадянських і політичних справ зокрема. Воно мусить стояти й відбуватись під знаком тієї цивільної відваги, яка є одною з найбільш суттєвих рис німецького національного характеру й яка рішає про приналежність до гурту европейських народів, вихованих на основах лицарської пошани супроти тих, що собі на неї заслуговують своєю поведінкою.

Як унутрі кожного народу не може бути мови про здорові відносини й про якийсь справжній поступ, так і у взаєминах між поодинокими народами не може бути ніякої справжньої співпраці, коли недостає в них цивільної відваги. Тому то про вислід українсько-німецьких взаємин, а тим самим і про наше місце в новій Европі, що її творить Німеччина, рішає і рішатиме з нашого боку почуття цивільної відваги з одночасним почуттям такту й обовязковости.

Закордонні журналісти в єпископа Хомишина

Берлін, серпень 1941.

До Берліна надходить щораз то більше вісток з українських земель зайнятих німецькими, румунськими, мадярськими і словацькими військами.

Мадярські війська, які вмашерували на українські землі в супроводі німецьких, добре зорієнтованих штабових старшин, були з певністю заскочені **українським ентузіязмом для Німеччини та її Фірера.** Цей ентузіязм проявляється на шляхах походу німецьких і союзних військ **лісом українських і німецьких прапорів. В Долині** відбулися маніфестації українського населення, що демонстративно розбило памятник Леніна. **В Коломиї** найсильніше відзначилася протибольшевицька акція українських повстанців, які зорганізовано виступали проти більших червоних частин.

У Станиславові примістився штаб XII. совєтської армії, яка мала, так як російська офензива у великій війні, йти через гори на Будапешт до Сербії, через що мала здійснитися англійська мрія. Велику чисельну і матеріяльну перевагу совєтських сконцентрованих армій перебороли мадярсько-німецькі війська тактичними обходами і маневрами. Знищення, заподіяні червоними підчас відвороту, — дуже великі. Закордонним і німецьким журналістам оповідали мадярські штабовці, що большевики вишколили спеціяльні партизанські групи для винищування старшин і тому значне розмірно число поляглих мадярських старшин. Перед самим вибухом війни прилови. лено аж 120 совєтських шпигунів.

Дуже цікаво випали **відвідини представників преси в греко-католицького єпископа Кир Григорія Хомишина, який також щасливо діждався дня свободи.** Владика Хомишин оповів висланникам европейської преси про півторарічне большевицьке панування у Станиславові і в околиці. Отже доми відібрано від власників, крамниці і магазини сколективізовано. Церкви мали початково три місяці свободи, опісля на Богослуження наложено височезні податки, що доходили до 9000 карбованців. В кожній хаті були шпигуни. Єпископа мав шпигувати його власний слуга. При відході большевики передали йому пачку таблеток сублімату з наказом вкинути їх єпископові до їжі та сказати опісля, що це зробили німці. Єпископ-помічник мав опікуна в особі емеритованого судді, якого до тієї ролі змусили загрозою знищення його родини. Але єпископи щоденно нараджувалися, що він має в ГПУ говорити. Двох священиків розстріляно, девятьох вислано на Сибір, при чому один з них написав останній раз з Харкова. Деяких мучеників совіти розпинали на хрестії! У станиславівській тюрмі замордовано сотні людей. Українці, що їх вимордовано вночі з 29 на 30 червня, останню большевицьку ніч Станіслвова, повишкробували свої імена на мурах в келіях. Усіх полонених українців, яких тут було багато, бо большевики знали про ненависть українців до сусідів зза Карпат і сюди їх послали, мадярське командування зільнило з полону.

КТВ.

Перші совітські полонені в Ослью

Як повідомляє НТВ прибули до Ослью перші совітські полонені. Це здебільша ранені, яких приміщено в лікарнях. Уже з перших розмов з ними виходить, що всі вони майже далеко не переконані комуністи; це здебільша гноблені робітники, з яких деякі роблять навіть непогане враження. Один з полонених заявив представникові НВТ ось що: якщо німці добудуть Москву та Петроград, напевно заведуть лад. Коли ж його запитали, відкіля в нього така певність — відповів: „Німці второпний нарід і техніка у них дуже велика". Цей полонений відмітив теж, що в полоні обходилися з ним краще, як його товариші. Сам він скінчив нар. школу, належав до ославлених „красних кутків" та не чув ніколи нічого про якісь школи для дорослих. Каса хорих, емеритура ітд. — це були для нього невідомі поняття. Мав зрештою на удержанню 74-літню матір, а в часі хвороби діставав трохи ліків і не бачив ніколи лікарні. Про церкви оповідає, що їх перемінено здебільша в магазини та шпихліри. Мешкав у Магнітогорську в бараці, в якому кожна родина, хоча б вона мала й 8—10 осіб, діставала завсіди лиш одну тільки кімнату. Жив хлібом, юшкою та картоплею, якої часто бракувало. Велике було свято, коли міг їсти рибу, бо на мясо, якого один кг. коштував 35 рублів, він заробляючи вдень 8—10 рублів, дозволити собі не міг.

СОВІТСЬКІ ЖІНКИ В КОПАЛЬНЯХ ВУГІЛЛЯ.

ШТОКГОЛЬМ, 13. 8. Московська пресова служба подала, що сов. жінки мають заступити робітників у копальнях вугілля. Це дальший доказ, як високо стоїть соціяльне управління жінок у совітському „раю".

З голосів преси

Велика битва під Уманем

„Берлінер Берзен Цайтунг“ з 9. 8. ц. р., ч. 369 помістила кореспонденцію воєнного звітовика Кікгебена-Шміда про великі бої на високорівні Дніпра під Уманем. У згаданому описі боїв читаємо між іншим:

„Большевики побачили, що вони втратили всяку змогу втекти. Гнані розпукою й терором політичних комісарів, вони робили скажені спроби, щоби пробитися. Ворог не щадив свойого людського матеріялу й кидав проти німецьких панцирних відділів свої сили, які вже були ослаблі, гнані 2 тижні німецькими військами. Ворожі намагання прорватися підтримували найважчі повзи й важка артилерія. Але всі ті спроби розбилися об одиниці німецьких повзів, батальйони стрільців-наколесників, стрілецьких полків і ударних батерій. Большевики мусіли відступати серед найважчих втрат у людях і воєнному матеріялі“.

„Драматичні сцени битви відбувалися впродовж кількох днів. Наче завойовані зовнішні становища якоїсь твердині довкола Уманя розкинулися села й місцевості, понад якими пронеслися численні льокальні бої. Скрізь у них видно сліди гарячої і завзятої боротьби. Одушевлена шляхетною амбіцією піхота, артилерія й змоторизовані відділи подали собі руки, щоби згідно з пляном одного з найкращих проводів замкнути той котел. Хоч умовини важкі й погода змінлива — боротьба не стихає ні на день, ні на годину. А ця погода! Раз пече, наче вогнем, раз дощ ллє ріками. І сама країна також не менше химерна. Тому скрізь безліч перепон. Раз на шляхах курява, що душить і просто повисла наче якісь імлисті серпанки, раз болотисті шляхи в чорноземі так порозмокали, що просто не мають дна. Але без огляду на те все, тут піхота й змоторизовані стрільці займають хату за хатою, вулицю за вулицею. Так вони опановують цілу місцевість. Там знову піонірі підходять до залізничого шляху й нищать його. На одному залізничому двірці артилерія спричинила вибух двох поїздів з муніцією. В інших місцях повзи і боєві вози, призначені їх винищувати, полагодили важкі совітські повзи. Далі десь напереді стежні відділи заскочили передню сторожу совітської армії і взяли її в полон. Тут знову несподіваний німецький вогонь зупинив також большевицькі поїзди. Так кільце за кільцем замикався ланцюг знищення. Безупинний похід, безупинний наступ. І безнастанно німецька зброя торощила котел, в якому большевики пручалися як навіжені, щоби тут або там знайти якийсь вихід, яким можна би виховзнутися. Одночасно поодинокі відділи большевиків усамостійнювалися і робили безпланові спроби пробитися. Але навіть найзавзятіші спроби розбилися об дії німецьких військ. У найважчому положенні командири окружених совітських відділів слали радіограму за радіограмою до своїх провідних станиць. Але також і ті благання допомогти залишилися без ніякого висліду, бо вже віддавна німецькі крила були такі видовжені й зміцнені, що також іззовні не могла прийти ніяка допомога, хоч інші частини совітської південно-західньої армії намагалися робити різні спроби наступів із метою звільнити окружених. Але заки вони ще встигли розгорнутися, вже німецькі відділи їх розбивали на самому початку їхніх операцій“.

„Але котел під Уманем — це тільки одна частина, одна фаза великої битви на високорівні Дніпра, бо поза тим окруженим простором бої йдуть безупинно далі“.

„Таким чином одна з найсильніших концентрацій большевиків розторощена, а саме ударні большевицькі армії, які виставив „спеціяльний військовий київський округ“, що був найважнішою територією для совітської збройної організації. Тому то його командантами були самі визначні совітські вищі військові старшини. Ядро тієї маси, одну панцирну армію, німці знищили в „панцирній битві на Волині“. Добірні піхотні частини знайшли свій гріб у „битві за Львів“. Інші добірні частини, хоч уже опинилися у відвороті, пропали в „битві біля Уманя“. Решта очікує свого знищення у „великій битві на високорівні Дніпра“.

Радять над продовженням військової служби

ВАШИНГТОН, 13. 8. Палата Репрезентантів З. Д. А. почала наради над продовженням військової служби. Демократ Кокс виступив з внеском необмеженого часу служби. Зате республиканець Фіш заатакував закон тому, що він штовхне Америку до боротьби у всіх частинах світа. Промовець назвав міністра війни Стімсона одним з головних підбехтувачів до війни. Також республиканець М. Гелек закинув урядові, що нарід і конґрес не поінформовані про дійсний стан випадків у світі. Провідник демократичної більшости боронив проект закону, вказуючи на його значіння для оборони краю.

Данські добровольці в дорозі на фронт

КОПЕНГАГА, 12. 8. — Другий більший відділ корпусу данських добровольців до боротьби проти большевизму саме виїхав тепер із Копенгаги. На збірці, яка з цієї нагоди відбулася, попрощав його начальник штабу данського корпусу добровольців кап. Меллєр.

В дорозі на двірець, як теж і на самому двірці, супроводжали і прощали його, крім родин добровольців, тисячі громадян Копенгаги, бажаючи новому куреневі доброї дороги та успіхів у боротьбі.

Осяги німецьких морських сил на Північному океані

БЕРЛІН, 13. 8. — Німецькі морські сили, які діють на північному Льодовитому океані, затопили в останніх днях один совітський контрторпедовець та один розвідчий корабель.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

Театр

(Закінчення)

„Мусимо піти“ сказали собі хлопчиська і поставили на своїм. Паню обдурили, що йдуть на неділю додому, взяли від неї на дорогу хліба з ковбасою, сховали по пляшчині зимної води до кишені і пішли. До вечора грали в кічку в Руриських і на Сторожиськах, а вечером до театру. Купили білети, били браво, кричали „славно!“, одним словом поводилися як не мож краще. А по виставі не спішилися додому, лиш непомітно скрилися за декорації, що були наготовлені для завтрішньої вистави і як замкнули буду, перенеслися звідтіля під сцену. Там переспали ніч і пересиділи день, а під вечір, як стали сходитись музиканти й почалася звичайна сварка між ними за крісла, а між молодшими акторами за чоботи і шаравари, вони непомітно шульнули на салю, стали собі чемно в густих лавах студентських і захоплювалися „Бароном циганським“, з Клішевською і зі Стечинським, якого пізніше так успішно заступав Рубчак.

Ні, ні, не було такої жертви, щоб її не приніс бережанський гімназист для нашого театру.

А коли цей театр віхав, то гімназія ходила, як задурманена. В місті було так пусто і нудно, мов у хаті, що в ній бракло когось дуже близького й дорогого. Не було куди піти ввечері, а вечори ставали все довші й довші, бо це до зими йшло, а не до весни. Нижчі гімназійники скоріш приходили до себе; потішали себе гадкою, що за які там два місяці прийде Різдво і поїдуть додому, але деякі їх товариші із вищих кляс прямо миналися з туги. Витрачувалися на рожевий, пахучий папір і замість домашніх завдань, писали сентиментальні листи до найдорожчих свому серцю німф та жрекинь рідного мистецтва. Німфи відписали раз і другий, а потім... мовкли.. На милування не було силування.

*

Коли яку комедію, чи драму і коли якого артиста й артистку я тоді перший раз побачив на нашій сцені, того не беруся казати.

Між нинішнім днем, а тодішніми часами повисла велика занавіса, на якій написано: „пятдесят кілька літ“.

Нема кому піднести її вгору...

Довгою низкою пересуваються перед моїми очима наші актори й акторки і то не лиш ті великі й незабутні, як Марійка Романович, Плошевський, Попілева, Клішевська, Лопатинська, Рубчакова, Юрчак, та інші, але й такі, як Шеремета й Нижанківський, що сварилися за ролі жидів, як Гембіцький на старості літ, як Підвисоцький, що грав комісара моральности в „Бароні циганськім“ і як його дружина, незрівнана сварлива молодиця (на сцені).

Усіх їх бачу, мов живих, чую їх голос і згадую їх гру. Але роки, місяці і дні забулися. Я дивився на сцену й схоплював образи, але про дати не думав. Був молодий, а молодість враженнями живе й багатіє.

А все ж таки деякі вистави сильніше від других вбилися в мою память. Як примкну очі і на мить забуду про нинішню хвилину, то бачу як зараз „Настасю Чагрівну“. Грає цю безталанну любку одного з наших найбільших князів Бібеле-Бовичева. Хоч драма слаба, та як сильно вона її грає! В останній дії ведуть Настасю палити. Іде в білій, довгій сорочці, нижче кісток, з розпущеним волоссям. Щось говорить, — не маю сили вислухати що. Мені ще й десять літ не було, не диво, що по ночах будився і — плакав. Не вмів інакше відгукнутися на ті незабутні враження.

То знов у серпні (так це було в другій половині серпня) їду з Поручнна з моїми батьком-мамою на виставу „Чорноморців“. Які вбрання, які співи, яка гра! В Бережанах нараз побачилося козацьку Україну. Хоч ученики були на вакаціях,

Словацький кореспондент про „совітський рай"

БРАТИСЛАВА, 13. 8. Воєнний кореспондент щоденника „Словак", описуючи боротьбу словацьких військ на большевицькому фронті, подає такі цікаві подробиці:

З кожним днем посуваємося у глибину большевицьких теренів і з кожним днем зміцнюється в нас переконання, вироблене в перших днях нашого вступу на большевицький терен, про фізичну й духову неволю, в якій мусіло жити тамошнє населення. Воно просто не всилі подумати у першій хвилині, що наші вояки не йдуть їх переслідувати, замикати, підступно мордувати, як це було у большевиків від 17. листопада 1917 р. аж дотепер. Ми дивувалися, що в кожній місцевості така велика кількість жидів. Нам пояснювали, що жиди займали всюди упривілейоване становище, з більшим нераз значінням ніж політичні комісари, очевидно, якщо вони не були жидами. Хто з християн відважився назвати жида „жидом", його засуджували на 6 місяців важких робіт, чи на іншу не менше важку кару. Жиди мали право реквірувати для втечі з поля бою поїзди, коні, але для звичайного смертельника не було навіть візка, треба було з дітьми й необхідними речами утікати зпід фронту лише піхотою. У часі нашого походу впродовж 1000 км — пише далі кореспондент — не стрінулися ми ні з одною людиною, яка заявила би, що під большевиками було добре. Всі без виїмку проклинали большевицько-жидівський режим і бажали собі, щоб він ніколи не вернувся. Вистане глянути на сільські господарства, на їх хати, щоби зрозуміти цих людей. У місцевостях — нераз до 15.000 мешканців — бували тільки дві криниці з водою, придатною до вжитку. Занедбані доми надають сумний, жалюгідний вигляд. У хатах так брудно, що наші вояки воліли спати радше на дворі. Нема вже тих чистеньких, гарно побілених хат з давніших передбольшевицьких часів, нема в хатах ікон, повившиваних рушників, квітів. В одній місцевості були дві церкви. Тепер з одної большевики зробили кінську стайню, а другу перемінили на крамницю, яку очевидно повів жид. Священика втопили ще в 1917 рочі в річці, що пливе через село. Даремно шукали ми за образом у цілій місцевості. Не знайшли ніде ні одного. За зберігання ікони грозила висилка на Сибір. на 6 місяців важких робіт, чи на іншу не що ми тут боремося поруч із німцями.

—o—

СЛОВАЧЧИНА РОБИТЬ ЛАД ІЗ ЖИДАМИ

БРАТИСЛАВА, 13. 8. — Наради командантів „Гвардії Глінки", що відбулися минулого тижня під проводом мін. Маха у Братиславі, займалися майже виключно остаточною розвязкою жидівського питання у Словаччині. Всі промовці пригадували несамовиті жорстокости, що за спонукою жидів, або їх самих, доконували в Україні та в інших областях Совітів і підкреслювали, що ці злочини — це вияв жидівської раси, яка з коренем є злочинна. Це видно теж у всіх розкладовій та агітаційній роботі жидів у всіх державах. У висліді цих нарад „Гвардія Глінки" висунула домагання розвязати остаточно жидівську проблему у Словаччині введенням т. зв. нірнберських законів, бо практика виявила, що всякі півзасоби в боротьбі з цією язвою мстяться дуже гірко на кожному, хто такі півзасоби вводить. Заведення т. зв. „нірнберських законів" — це також безкомпромісове домагання словацьких робітничих шарів. Водночас обговорили проект закону про окреме оподаткування великого майна, що за 20 літ чеського панування у Словаччині перейшло майже виключно в жидівські руки. Обговорюючи ці домагання „Гардіста" пише: „Якщо Словаччина стала в боротьбі поруч Великонімеччини, то і словацький народ стає тепер поруч німецького народу до безоглядної і остаточної розвязки щораз більш пекучої жидівської пребелми".

—o—

ЕСКАДРА „БРУНО МУСОЛІНІ".

РИМ, 13. 8. — Ескадра, якою командував Бруно Мусоліні, буде в майбутньому — згідно з розпорядком міністерства повітряної комунікації — мати назву „Ескадра — Бруно Мусоліні".

ГОСТРА КРИТИКА ПОЛІТИКИ РУЗВЕЛТА

НЮ ЙОРК, 13. 8. „Ню Йорк Ворльд Телеграм" займається підмогою Америки для Совітів. Часопис звертає увагу, що той самий уряд Америки виступає проти Фінляндії, хоч недавно допомагав їй у боротьбі проти Совітів. Та сама Америка підбехтувала Польщу до опору, що звертався також проти Москви. Коли Сталін проковтував прибалтійські держави одну за одною, у Білому Домі проливано крокодилеві сльози. Тепер Вашингтон готовий безлично — пише далі „Ню Йорк Ворльд Телеграм" — помагати кривавим большевицьким тиранам, мовляв „Америка боронить в союзі зі Сталіном демократію".

—o—

В ІНДІЯХ ПРОМИСЛ ЗНИЩЕНИЙ — МІЛЬЙОНИ БЕЗРОБІТНИХ.

ШАНГАЙ, 12. 8. На святочному бенкеті влаштованому індуським обєднанням купців, заатакувала пані Камлядеві — визначний член індуського Національного Конгресу — гостро методи англійської влади в Індіях. Пані Камлядеві, яка обїздить світ, щоб викликати своїми відчитами зрозуміння для боротьби її батьківщини проти англійського гнету, заявила між іншим: „Індії мали давніше завдяки природним багатствам країни широко розвинений промисл, який разом з ремеслом давав життя 40 відсоткам населення. Коли Індії стали англійською кольонією, Англія включила її в імперіялістичну господарку, що знищило індійський промисл, а мільйонам принесла безробіття". Пані Камлядеві заявила, що індуський національний конгрес продовжує боротьбу проти Англії, хоч в Індіях панує диктатура і індуські борці сидять у тюрмах.

—o—

АНГЛІЙЦІ БОМБАРДУВАЛИ ШВЕДСЬКИЙ ПАРОПЛАВ.

КОПЕНГАГА, 13. 8. — Як повідомляє Бюро Рітзаус, вночі на пятницю збомбардували англійські летуни шведський пароплав „Веннерсборг". Пароплав ушкоджений. Інший шведський корабель притягнув його до одної з данських пристаней. Троє людей з залоги, в тому капітан корабля, згинули від бомби.

саля, а, краще сказати, буда, аж тріщала. Довго, довго цілі Бережани співали: „Засвистали козаченьки в похід опівночі, виплакала Маруселька свої карі очі". Пісня за людьми літала.

То знов Осипа Барвінського „Полуботок".

Дуже добре тямлю, як о дванадцятій вполудне вийшли ми з гімназії і на мурах побачили афіші, що заповідали цю історичну драму. А на окремих, довгих, паперових стрічках було видруковано, що костюми й декорація на цю драму коштували 5.000 ґульденів! Це на бережанський рахунок неправдоподібна сума. Але ніхто з нас не сумнівався, бо кому ж і вірити, як не директорові театру?

Хоч які голодні, не спішилися ми до своїх станцій — по два-три рази прочитували заголовок, дієві особи, прізвища артистів та артисток, увесь афіш згори до долини.

І на другий день лавою пішли до театру, — українці, бо поляки ходили переважно на штуки народні зі співами й танцями, жиди також.

Хто пішов, не пожалував. Полуботка грав Біберович, царя Петра Плошевський. Зелений, червоним сукном підшитий каптан, лосеві панталони, високі, поза коліна чоботи, триграний капелюх. А яка маска! Які страшні очі! І як вони Курбаса) і з Плошевським. Самі молоді артисти, голоси свіжі, незапорошені. Не знаю, чи колинебудь наш мадрівний галицький театр вивинував так блискучо яку другу штуку.

І не забуду „Корневільських Дзвонів" з Клішевською, молодшою Радкевичівною, з Яновичем (батьком славного Крбаса) і з Плошевським. Самі молоді артисти, голоси свіжі, чисті. Скільки краси в їх співі, кільки душі в їх грі! Чи міг хто забути Плошевського, як божевільного Ґаспара, на деревяннім конику і з безумною піснею на устах? Або Яновича, як він ховається в залізний лицарський лаштунок і співає, або це чудове: „дігі, дігі, дігі, дігі, дігі, ді", що не одного доводило до божевілля? Може й були такі, я до них не належу. Слова позатиралась у памяті, але мельодії бренять у вухах, перед очима являються нераз, мов чарівні привиди обличчя і постаті наших незабутніх артистів. Бачу їх усіх, що грали в „Циганськім бароні" і Клішевську й Радкевичівну і Стечинського й Осиповичеву, Лясковського й Підвисоцького, але то всіх, усіх! Деякі ролі двояться і трояться в очах, бо я кілька разів бував на виставі тої знаменитої оперети і деякі ролі бачив у декількох обсадах. Нині важко мені сказати, чи краще молоду циганку грала Лопатинська, чи Рубчакова. Обі грали й співали чудово. Пізніше був я на виставі „Циганського барона" у Відні (мабуть в „Theater an der Wien"). Декорації, оркестра, хори, костюми, все те було незвичайне, блискуче, але з ансамблю я не затямив нікого, натомість ансамбль нашого театру тямлю увесь.

На сцені нашого театру у Львові, але геть пізніше, бачив я наших великих артистів: Садовського й Заньковецьку. Заньковецькою я був захоплений. Нагадалася Сара Бернар, Шарльота Вольтер, Елеонора Дузе й Гелена Моджеєвська. Заньковецька не блідла при них, не була менша, а для мене може ще й більша, бо своя.

Так тоді ще, за моїх хлопячих і молодечих літ, пізнав я майже ввесь український театральний репертуар і всіх визначніших артисток і артистів нашого театру.

Скільки гарних хвилин завдячую їм! Скільки разів ішов я до тих, буцім то театральних саль, де вони виступали, засмучений, зажурений, прибитий, а виходив з обновленою душею.

Скільки разів плакав і сміявся з ними, скільки разів співчував з бідними й приниженими, яких вони виводили на сцені й гнівом запалювався до тих, що зло й кривду творили.

Спасибі Вам, діячі й діячки нашої. недоцінюваної сцени! Який жаль, що ви своє високомистецтво забрали на другий світ з собою! Лишилися по вас тільки деякі полинялі фотографії, деякі останки одягів і такі бліді спомини, як оці, що їх я написав.

—o—

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

СЕРПЕНЬ.

13. Середа — Євдокима пр.
14. Четвер — В. Ч. Хр.

— **ВПИСИ НА ПЕРШИЙ І ДРУГИЙ РІК** 3-літньої столярської школи з українською мовою навчання в Сяноці відбудуться 1. і 2. вересня ц. р. в домівці школи, Сянік, вул. Гінденбурга 7. На перший рік голосяться хлопці, які скінчили народню школу і 14 літ життя. З причини обмеженого числа місць побажані вчасніші зголошення, які приймає і дає всякі інформації управитель школи Чиж Евген, Сянік, вул. Гловацького 16, та УДК в Сяноці.

— **ЗВЕРТАЄМО УВАГУ ВСІХ ПЕТЕНТІВ**, щоб усякі письма урядового характеру (прохання, запити, інформації тощо) спрямовували виключно на адресу УЦК — а не на руки Провідника чи поодиноких керманичів, бо це тільки опізнює полагодження їх справи. — Український Центральний Комітет.

— **ЛИСТИ ДО ЛЬВОВА** можна передавати через Відділ Праці УЦК, Краків, Зелена 26/9, кімната: „Інформація".

— **КОНЦЕРТ У КОРИСТЬ НІМЕЦЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В ХОЛМІ.** 3 серпня ц. р. в салі Української Технічної Школи в Холмі відбувся концерт українського хору УОТ-Холм під проводом Петра Куриленка. На початку концерту голова УОТ у Холмі, ред. В. Островський, виголосив вступне слово п. з. „Кілька слів про Червонний Хрест", у якому подав історію Червоного Хреста взагалі й, торкнувшись останніх подій на Сході, підкреслив значіння Німецького Червоного Хреста. Промову передав у німецькій мові о. Романович. Концерт складався з 2 частин: першої з релігійними піснями й другої з українськими народніми піснями. На підкреслення заслуговує виконання „Ой, зійшла зоря" з солістом п. Л. Бондаруком. Саля була переповнена. Німцям — гостям — милу несподіванку справило виконання пісні „Вечірній дзвін" у німецькій мові.

— **НА ФОНД ДЛЯ ПОЛОНЕНИХ-УКРАЇНЦІВ** зложили (в золотих): Д-р Лемішка І., Сянік 100, Стадницький А., Горлиці 50, Щирун,Ноймаркт 10, Макаревич М. 10, Голіян Ів. 14, Мельник М., Демба 50, Яремко І., Краків 100, Зінкевич З. 25, Станиця Української Поліції, Усте Рус. 51; Збірка в Сеґґерде: Литвинський Осип 10, Ключевський Юрій 10, Шкромида Василь 4, Козанчин Іван 6, Крижанівський Антін 4, Козанчин Іван 4, Кострубяк Федір 4, Кузбит Степан 4, Кирейто Дмитро 4, Копуш Яків 4, Кралька Андрей 2, Козубаль Степан 2, Ключко Андрій 2, Кучма Степан 2, Козак Іван 2, Боба Сильвестер 2, Кондратюк Т. Роініш 4, Скалук Ігн., Бобішнау 20. — Збірка в Веферлінґен: Лех Осип 2, Зинич Гаврило 2, Костюк Василь 2, Ліщинський Дмитро 2, Литвинець Василь 2, Венцель Василь 2, Войцеховський Трохим 4, Томич Дмитро 2, Лабецький Михайло 2, Луке Лимич 2, Жук Василь 2, Ваневський Михайло 4, Луцак Микола 2, Тимчій Антін 2, Тимо Юрко 2, Зарицький Осип 2, Зарицький Йосафат 2, Мойшевич Василь 2, Бідочко Павло 2, Лозинський Дмитро 2, Козовий Микола 2, Николишин Михайло 2, Триняк Петро 2, Химич Іван 2, разом 52 зол. (26 РМ). — Інж. Батицький В., Розтоки 20 зол., м-р Футуйма Гр., Стрижів 100, д-р Малько Ів., Краків 1.000 зол.

Німецькі українознавчі видання

Заходами Українського Інформаційного Бюра в Берліні появилися дві брошюри по німецьки. Одна з них дає загальне насвітлення української проблеми, друга представляє боротьбу України проти комунізму й большевизму. Додатком до „Українського Вісника" УНО появилася друком кількасторінкова брошурка про Україну.

В Берліні підготовляється збірну працю про Україну по німецьки. Збірник обіймати ме праці з історії, економіки, культури, господарства, промислу і соціяльних проблем України. Поодинокі теми будуть опрацьовані українськими фахівцями. Велика частина матеріялів уже готова до друку. Віддана також до друку праця інж. М. Сціборського „Україна в числах" у перекладі на німецьку мову.

Особливе значіння матиме для европейської науки та в не меншій мірі також для української справи вибтовлюваний у Берліні переклад на німецьку мову „Географії України й сумежних земель" проф. Кубійовича. Друк частинно вже розпочався, одначе книжка появиться на книгарській полиці не раніше, як за кілька місяців.

Атляс проф. Кубійовича має бути переведений з німецьким текстом і транскрипцією на мапах.

Наскільки нам відомо, підготовляє Український Науковий Інститут у Берліні низку німецьких українознавчих видань, м. ін. дві праці проф. Щербаківського.

З літературних перекладів відомо нам, що готова німецька антологія українських новель у перекладі п. Мірчукової. Одне гамбурзьке видавництво готове видати Самчукову „Волинь".

Кент.

Вина спадає на Рузвелта

РИМ, 13. 8. — „Рузвелт веде внутрішню закордонну політику, щоби штовхнути світ у велитенську війну" — стверджує агенція Стефані. „Рузвелт є найбільш відповідальний за сьогоднішню війну, яку він підсилює всіми засобами, що стоять до його диспозиції. Навіть Анґлія не має йому за що дякувати, бо за те, що він доставляє анґлійцям, платять вони своїми грішми та своїми найвартіснішими базами і кольоніями. Відповідальність Рузвелта перед міжнародним світом дуже важка. Досі він уже штовхнув у війну Польщу, Анґлію, Францію та інші країни, яким він приобіцяв свою успішну допомогу. Тепер він займається політикою окруження Японії на Далекому Сході і думає викликати новий конфлікт на Тихому Океані. Зчерги створюючи т. зв. чорні листи півд. американських торговельних фірм, пробує накинути справжню господарську диктатуру півд. американському континентові та приневолити ці республики до участи в політиці війни. Нарешті Рузвелт співпрацює з Анґлією над бльокадою Европи, щоб усі европейські народи виголодити. Як буде колись цей президент оправдуватися перед історією, це його діло, ми стверджуємо тільки факти" — кінчає агенція Стефані.

Спорт у Західній Україні

З приходом большевиків у 1939 р. у спортовому житті прийшли величезні зміни. Всі дотеперішні спортові товариства й клюби, як „Україна", „Поділля", „Пролом" та інші порозвязувано. Зі створенням у Галичині чотирьох областей, а саме: львівської, тернопільської, станиславівської і дрогобицької з осідками у Львові, Тернополі, Станиславові та Дрогобичі, створено обласні комітети фізичної культури й спорту під проводом партійців (у Львові Іванченко). Ті комітети підлягали Українському Комітетові Фізичної Культури й Спорту в Києві, а цей Центр. Ком. Фіз. Культури в Москві. Крім цього в кожному більшому місті, як у Львові, Стрию, Тернополі, Станиславові, Дрогобичі, Золочеві, Бродах, Жовкві відкрито міські комітети фізичної культури та спорту, які підлягали контролі обласного комітету. Міські комітети під проводом москалів займались пропагандою та контролею спорту в місті й у високих школах. Далі, обласні були поділені на районові комітети, в склад яких входило кілька місцевостей. Совітський Союз призначував що-річно величезні суми на поширення спорту, але наслідків не було видно, бо в організації спортового життя в Зах. Україні брали участь передусім москалі, жиди й поляки, які довели спортове життя до страшного стану. Українці, поляки та жиди мали творити по 33 відс. у спортових організаціях, але в дійсності керму мали жиди й москалі. Спортове життя за большевиків було нуждене. Як признаються самі большевики, в середніх школах бракувало їм у цілому СССР біля 40.000 учителів руханки. Учні середніх шкіл мали лише одну годину тижнево руханки. Руханкові салі були неохайні, а молодь мала радше вправлятись у „добровільних" товариствах, до яких призначував їх міський комітет і ними мали піклуватися ті товариства. Ці добровільні товариства творилися в поодиноких партійних чи станових організаціях. У Львові було таких організацій 20, а саме: Динамо, Спартак, Швейник, Льокомотив, Кім, Здоровя, Правда, Пищивик, Молнія, Мотор, Металіст, Обуспоживспілка, Наука, Восход, Буревесник, Большевик, Строітель Юга, Іскуство, Красная Звезда і Знання. У проводі цих товариств були жиди. Грачі були добре платні й це було саме одною з перших причин упадку большевицького спорту. Спортові товариства управляли всі роди спорту, але найрадше копаний мяч і легкоатлетику. В клюбах, передусім у „Динамо", брали участь теж і славні репрезентативні грачі Польщі, як брати Матіяси, Альбанський, Чижевський, Лукасевич і інші, яких поляки спеціяльно спровадили через зелену границю з Губернаторства на Західню Україну. Відомі змагуни б. Польщі брали теж участь у загальних змаганнях Совітського Союзу, здобуваючи перші місця. І так відомий польський тенісіст Гебда здобув 1940 р. першенство Сов. Союзу у ситківці, а бігун Кухарський першенство в бігу на 100 м. У склад дружин копаного мяча входили польські, російські та жидівські змагуни, — українців надто мало. В Західній Україні не було ні одного чисто українського спортового товариства. Лише деякі українці були вчителями руханки в школах. Найкращих грачів-українців, нпр. Скоценя з України, опісля Обуспоживспілки, забрали до Динамо в Києві і невідомо, що з ним сталось. Кожне спортове товариство мало свої ради, які займались пропагандою спорту та здобуванням значка Г. П. О. (Готовсь до Праці й Оборони).

З першенствами та здобуванням цього значка були справді великі комедії. І так заздалегідь було вже рішене, хто має здобути мистецтво. Кожний, чи був, чи не був змагуном, коли його назначено, мусів ставати до змагань за здобуття значка ГПО. Згори було назначене, скільки змагун має здобути точок. Коли ж їх не зміг здобути, то провідник записав йому відповідну кількість точок, щоб одержав похвалу від своєї влади. Навіть робітники, які зі спортом не мали нічого спільного, мусіли часто брати участь у змаганнях, щоб лише осягнути приписану „норму" змагунів. Можемо собі сьогодні уявити, як виглядали взагалі большевицькі змагання. Це торкалось головно змагань, що мали на меті виявити популярність спорту серед мас. Спортові імпрези відбувалися рідко та видців на них було найбільше 300. На спеціяльну заввагу заслуговують першенства в копаному мячі, влаштовані в усіх областях Зах. України в 1940 р. Першуном у всіх тих областях стали дружини „Динамо". До згаданих товариств приділено молодь середніх шкіл. Деяким товариствам приділено понад 10 шкіл, але опіка над ними була лиш теоретична. З молоді вибирано лиш здібних і тими спеціяльно опікувались, щоби витворити спортових „асів". Такі нездорові відносини панували в цілій Зах. Україні й у цілому Сов. Союзі. Скрізь можна було зустрінутись із тими самими назвами клюбів і всюди панували жиди, москалі й поляки.

У вищих школах у Львові й у цілому Сов. Союзі фізичне виховання було обовязкове. На це були призначені дві години в тижні (90 хвилин у тижні). Учителями були вихованки харківського інституту фізичного виховання з добрим теоретичним, але слабим практичним вишколенням. У деяких ділянках спорту, як, нпр., у легкоатлетиці, руханці, плаванні, важкоатлетиці, вправах на приладах були дійсні першуни, зате в лещетарстві дуже бідні.

Спорт у районах, як виходить із щорічних звітів, підупав і зовсім занидів, хоча в раойні було 18 платних інспекторів спорту, назначених комітетами. Перед вибухом німецько-большевицької війни большевики перевели масові арешти й морди невинних жертв. І між тими 50.000 злочинно замордованими українцями знайшлися й наші найкращі спортовці та руховики(чки), як Ольга Зачкевич, Гриць Лебіщик, Тихоліс, Богурат II, Ґвура, Ґавур, брати Крупки, Мазай, Кищай та інші.

Після відступу большевиків справою спорту в Галичині занявся у Львові Міський Відділ Тіловиховання при вул. Пекарській 1, який перейняв усі функції давнього Комітету Фізичної Культури та Спорту. Головою Комітету став проф. Гайдучок, його заступником Тріль. Цей Відділ обняв під свою управу всі спортові площі, руханкові салі, водні басейни, тенісові корти та спортове приладдя колишніх большевицьких дружин. Їх приділяє Відділ усім клюбам, що під сучасну пору повстають у

відновлюють свою діяльність. У розпорядимості Відділу є всі площі. Площа Сокола-Батька знищена й покищо непридатна до вжитку. Відділ веде контролю над діяльністю товариств, рішає в спорах між товариствами та дбає про збереження спортових засад. Рівночасно займається фізичним вихованням, товариствами, клюбами та організацією молоді, реєстром працівників фізичного виховання та змагунів і веде статистику всіх ділянок фізичного виховання. Веде також курси фіз. виховання молоді й вишколення інструкторів, провідників та тренерів. Організує і дає дозволи на змагання в усіх ділянках фізичного виховання, на табори молоді, дає вказівки для фізичного виховання, дозвіл на установлення в школах учителів руханки. Словом, репрезентує фізичне виховання й спортові товариства та підпомагає фінансово спортові товариства. По цілій Галичині повстають чи відновляють діяльність щораз то нові спортові товариства. І так, у Львові вже відновили свою діяльність: Україна, Тризуб і УССК, в Тернополі — „Поділля", в Станиславові — „Пролом" у Жовкві — „Стріла", в Перемишлі — „Сян".

Крім цього у Львові повстають дільницеві товариства, які обєднуватимуть колишніх членів Лугу, Сокола, Каменярів і т. д.

У Львові урухомлено вже три пливальні, а саме „Світезь", „Зелене Око" та на Клепарові й три тенісові корти, а саме „Спартака", „Світезі" та „Кіму". Одночасно з тим розділено площі та спортове майно між тими товариствами фізичн. виховання, що відновлюють свою діяльність. Скрізь на Західній Україні пляновані розгривки копаного мяча, наколесницькі, легкоатлетичні, боксерські та кінні змагання. Тому можна сподіватися, що перед українським спортом відкривається світле майбутнє.

Р. М—ович.

Сто літаків обкидало бомбами Москву

БЕРЛІН, 13. 8. — Атака німецьких літаків на Москву вночі з 9. на 10. серпня була одною з найбільших. Над містом появилось 100 літаків, які скинули кілька тисяч розривних і запальних бомб найтяжчого калібру. Одна з бомб тяжкого калібру впала на Кремль і викликала велике спустошення. У цілій Москві й в околицях Кремля повстали велитенські пожежі, які було видно з віддалі 100 км. Усі німецькі літаки, крім одного, вернулися до баз.

—о—

„По большевицьки"

ШТОКГОЛЬМ, 13. 8. Кілька днів тому пробувала московська радіостація в нікчемний, дійсно большевицький спосіб, нового маневру: слідом за злочинними душегубствами зі Львова, що їх не вдалося перекинути на рахунок німців, пробували московські опричники повторити це саме з Берестя. Радіостація пробувала впевнювати безлично, що після захоплення Берестя нім. вояки вивезли 70 жінок і з того часу загинув за ними всякий слід.

Подібні страхіття пробують вмовити німецьким воякам, що зайняли Мінськ. Большевицькі звірюки, що не знали стриму в жорстокостях, не знають їх в брехні і видумують, мовляв, тисячу мешканців примушено викопати могилу, опісля скинено їх звязаних до неї і наказано іншим засипати її. Коли останні відмовилися, 75 мешканців мали застрілити.

Є це большевицька метода закидати іншим звірства, що їх вони самі доконували, заки надійшли німецькі війська. На щастя звіти вояків-кореспондентів, документи і світлини вже цю справу безсторонньо вияснили, а всі країни, що переживали большевицький рай, зокрема прибалтійські держави, мають кровожадні страхіття червоних ще у свіжій памяті. Українці зі Львова, Луцька, Дубна, Золочева, Станиславова і десятох інших міст можуть теж посвідчити, хто був найнікчемнішим варваром і бандитом. Підла спроба Москви закидати іншим свої власні злочини сьогодні нікого вже не переконає.

—о—

ЖЕРТВИ ЗАТОПЛЕНОГО АНҐЛІЙСЬКОГО КОРАБЛЯ „АНЗЕЛЬМ".

БЕРЛІН, 13. 8. Еспанський корабель знайшов біля Азорів на відкритому човні 16 англійськ. моряків, уже зовсім вичерпаних. Вони оповіли, що їм удалося вирятуватись з корабля „Анзельм", що його затопив німецький підводний човен. Інші моряки пішли разом з кораблем на дно. Вирятувані тепер моряки блукали по морю в голоді і холоді повних 18 днів.

ОГОЛОШЕННЯ

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол.
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. ..
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 280-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79